

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Önsöz

Efendim, son yazımda arı kovanına çomak soktum biliyorum, ama hiç merak etmeyin, bu kardeşiniz devletimiz tarafından hiçbir masraftan kaçınılmayarak, en zor görevler için yetiştirildi, bana bir şey olmaz.

Yazı için bizzat arayarak veya e-posta göndererek teşekkür eden bir hayli meslektaşım oldu, ilgi ve beğenileri için kendilerine teşekkür ederim. Sayıları az da olsa sitem eden ağabeylerim ve kardeşlerim oldu, haklarını helal etsinler. Üstatlarımın ve meslektaşlarımın büyük bir kısmı ise hoşgörülerini esirgemediler, yapılan değerlendirmelerin tamamını saygıyla karşılıyorum.

Efendim, benim amacım üzüm yemek bağcıyı dövmek değil. Sistemde yapısal sıkıntılar varsa, bunların gündeme getirilerek, meslek mensupları arasında konuşulması, tartışılması ve hep birlikte çözüm yollarının aranmasında ne gibi bir sakınca olabilir? ***Ne yapalım, rahmetli Haldun Taner üstadımızın ölümsüz eserinde olduğu üzere “Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım” mı diyelim?***

Efendim, izniniz olursa bugün vergilerden konuşmak hiç içimden gelmiyor, yaşlandım galiba. Hadi bir değişiklik yapalım. Bugün biraz anılarım, biraz edebiyat, biraz da meslek yaşamızdan ve bunun örgütlü yapısını teşkil eden meslek birlikleri hakkında sohbet edelim, ne dersiniz?

Sinek Avladığım Günler

Ayrılmaya karar verdiğimde, 2002 yılının sonuna doğruydum, nerdeyse üç yıldır yaptığım defterdar muavinliği görevinden sonra, ***Maliye Bakanlığı'nın Ankara ilinde taşra görevi olarak en yüksek memuriyet olan defterdar vekilliği görevi yürütmekteydim.*** Gelenek olduğu üzere başkanımıza çıkıp ikinci kez izin istedim. Daha önceki ayrılma talebime izin vermemişti, bu defa uygun gördü ve yirmi iki sene önce kamu görevimden ayrıldım.

Efendim, denetim sektöründe çok yaygın bir kanaat vardır. Maliyeciler ayrılmadan mükelleflerle anlaşır, ayrıldıklarında unvanlarını da kullanarak çok rahat bir şekilde çalışma hayatlarına devam ederler. Bende bir “Saflık” var herhalde, nedense ne ben kimseyi ayrılıyorum diye aradım ne de kimse ayrılıyormuş diye beni buldu.

Neyse lafı uzatmayayım efendim, eşyalı bir ofis tuttum ama ne bir işim var ne de çalışanıam. ***Ofise geliyorum, kamudayken günde otuz kişi ararken bir anda sayı sıfıra düştü, arayan yok soran yok, sıkıldım, gittim 2.500 parçalık bir puzzle aldım.*** Sözleşme dönemi bitmeden bir tane müşterim oldu, üç dört ay sonra birkaç müşterim daha olunca, bu hobime ara vermek durumunda kaldım.

Meslek Yaşamızın Çıkmasına Bankalar mı Engel Oldu?

Efendim, umarım yüklü bir tazminat davasıyla karşı karşıya kalmam, ama işim gereği sizleri bilgilendirmek zorundayım. ***1932 Yılında Ticaret Bakanlığı tarafından “Hesap Mütahassıslığı Kanun Tasarısı” hazırlanarak, mesleğimize ilişkin ilk defa kanun çıkarılması konusunda çok yoğun çaba sarf edilmiş ancak başarılı olunamamış.***

Ne kadarı doğru bilmiyorum ama ***şöyle bir şehir efsanesi var, bu kanunun çıkarılmasına bankaların engel olduğu söylenir.*** Doğrusunu bilen ve aktaran olursa mutlu olurum.

Bir İş Görüşmesi

Gelen her işi aldığımız da sanılmasın sakın, bir tanesini anlatayım. Memuriyetten ayrıldığım birkaç hafta olmuştu sanırım, daha hiç işim yok. Tanıdığım bir avukat aradı, çalıştığı bir şirket olduğunu, görüşmek istediklerini söyledi, ben de tamam dedim, randevu için gün ve saat belirledik.

Efendim gençler bilmez, *eskiden büyük inşaat şirketlerinin neredeyse tamamı Köroğlu Caddesi üzerinde veya çevresinde bulunurdu.* Bu şirketlerin başka bir özelliği daha vardı. *Şirkete girdiğinizde, hepsi sanki tek bir iç mimarın elinden çıkmışçasına, adeta bir pavyonu andıran şatafat ve grotesk süslemeler karşısında neredeyse ağızınız açık kalırdı,*

Anılan gün ve saatte şirkete gittik, içeride yoğun bir sigara dumanı kaplamış, masada Al Capone kılıklı gençten sayılabilecek birisi oturuyor, ortamda bir iki karanlık adam daha var. Al Capone hiç vakit kaybetmeden, abi biz okul yapım işlerinde çalışıyoruz, hakedişlerimiz genelde gecikiyor, muhasebe müdürlüğünde işi çözecek adamınız var mı diye sordu.

Ben de lafi hiç uzatmadım, bu tür işlerle ilgilenmediğimi söyleyip, teşekkür ederek ayrıldım. Sonra ne mi oldu, 20 yıl sonra o firma ülkenin en büyük inşaat firmalarından birisi oldu. Pişman mısın diye soracak olursanız, asla derim, prensip prensiptir.

Meslek Yasamız Soğuk Savaş Döneminden Kalmış Durumda

Bankacılardan sonra başka gruplar da devreye girdi mi bilinmez ama meslek yasamızın çıkması için 13 Haziran 1989 tarihini beklemek durumunda kaldık, bu tarihten birkaç ay sonra Doğu Avrupa ile Batı Avrupa'yı ayıran Berlin Duvarı yıkıldı. Yani *meslek kanunumuz resmen soğuk savaş döneminden kalmış durumda, üzerinden 35 yıl geçmiş olmasına rağmen, günümüz şartlarına uygun kayda değer bir değişiklik yapılmadı. Sanırım yerinden oynatırsak, yıkılır altında kalırız diye korkuyorlar.*

Saygınlığımız Çok Azaldı

Efendim, gençler bilmez, 20 sene kadar önce mali müşavir veya yeminli mali müşavir olarak çok havalıydık, kimseler yanımıza yaklaşılamazdı. Müşteriler bile yanımıza randevu alarak gelir, aradaki mesafe ve resmiyet korunur, gittiğimiz yerlerde ise üst düzeyde nezaket ve saygı görürdük.

Efendim, artık yeni bir yüzyıla girmiş bulunuyoruz, hatta dörtte birini tamamladık bile, devir imaj ve reklam devri, imajınız ne kadar yüksekse, fiyatınız o kadar yüksek oluyor, hatta karşınızdaki pazarlık etmeyi bile düşünmüyor.

Bir kamuoyu araştırma şirketiyle anlaşılrsa, meslek mensuplarının kamuoyundaki imajının ne durumda olduğu tespit edilse güzel olmaz mı? İmajımızda sıkıntılar varsa bunların giderilmesi için, bazı sosyal sorumluluk ve PR çalışmaları yapılır, imajımız belki bir parça düzeltilmiş olur. Bizden geçti ama hiç değilse mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımıza faydası olur.

2004 No.lu Mühürün Sırrı

Efendim, 2003 yılı başında bakan onayı çıktı, istifam kabul edildi ve memuriyetten ayrılacağım belli oldu. ***Göreve başladığımızda bana verilmiş bulunan, dönemin Başbakanı rahmetli Turgut Özal tarafından imzalanmış resmi kimliğimde açtıkları delikler biraz canımı yaktı ama teselli olarak bana geri verdiler.***

Sağ olsun bakanlıktaki arkadaşlarımız jest yapmak istemiş, bana 2003 numaralı YMM mührünü ayırmak istemişler. Fakat sonra ne olmuş tam olarak bilemiyorum, başka birisine acilen mühür vermeleri gerekmiş sanırım. ***Kısmet değilmiş, bir sonraki mühür yani 2004 no.lu mühür benim oldu, 22 yıldır da kazasız belasız kullanıyorum. Hayırlısıyla da geriye teslim etmek kısmet olur inşallah diyelim.***

Dünyada Eşimiz Benzerimiz Yok

Efendim, bizdekine benzer bir uygulama, eğer gözden kaçırmadıysam, dünyanın hiçbir ülkesinde bulunmuyor. Daha açık söyleyelim, ***ülkemizde muhasebe sanki devlet için tutuluyormuş gibi, meslek mensupları da sanki devletin bu hizmet talebini yerine getirmek için varmış gibi kabul ediliyor.*** Soğuk savaş döneminden kalma bu sisteme göre, ne mükelleflerin ne de meslek mensuplarının esamesi okunmuyor.

Defterdar Muavini Ne İş Yapar?

Eski yıllardan bahsedip de ***rahmetli defterdarım Ali Karaarslan üstadımı anmadan geçmem mümkün değil, hiç düşünmeden üstadın hayatta tanıdığım en kıvrak zekâlı ve nüktedan insanlardan birisi olduğunu söyleyebilirim.***

Üstadımız, karşısındaki insana bir mesaj verecekse, mutlaka konuya uygun bir fıkra bulur, karşındakinden yapılmasını beklediği davranışı kırmadan dökmeden anlatmış olurdu. Bazen üç yüz kişinin içinde kızdığı konuyu ima eden bir fıkra anlatır, olayın faili kendisine verilen mesajı anlar, ama geriye kalan 299 kişi üstadın kimi uyardığını asla çözemez ve merak içinde kalırdı.

Üstadın yardımcılığına başladığım ilk günlerdi, bana çay söyledi, samsun paketinden bir sigara çekip yaktı, sonra bana dönüp, biz burada ne iş yapıyoruz biliyor musun, ***“İbrikbaşılık”*** yapıyoruz dedi, bir hayli şaşırılmışım, ama O aldırmayıp şöyle devam etti:

“Defterdarlık hacet kapısıdır, sıkışan buraya gelir, bizim elimizde iki ibrik vardır, adam derdini söyler, olumsuz düşünüyorsak kırmızı ibriği veririz, yok istediği şey uygunsa yeşil ibriği veririz, ama bundan daha önemlisi bunu çok fazla gecikmeden yaparız, yoksa sıkışan adam dayanamaz altına yapar.”

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Efendim, *Ahmet Hamdi Tanpınar Üstadın* ölümsüz eseri “*Saatleri Ayarlama Enstitüsü*” isimli romanını okudunuz mu bilemiyorum, ancak hiçbir zaman için geç değildir, okumadıysanız mutlaka tavsiye ederim, müthiş keyif alırsınız.

Meslek yasamızın çıkmasıyla birlikte, iyi niyetlerle kurulan, kurulduğu yıllarda kamuoyuna büyük bir devinim getiren, tüm meslektaşların gözbebeği ve geleceğe dair umudu olan, *Mali Müşavirlerin ve Yeminli Mali Müşavirlerin Üst Birlik ve Odaları günümüz itibarıyla, tıpkı bu romanda hikâye edilen, maalesef hiçbir işe yaramayan Saatleri Ayarlama Enstitüsü ve Şubelerine dönüşmüştür.*

İnanmayacaksınız ama bu enstitüde yer alan bozuk saatlerin bir çarkı yahut dişlisi olmak için insanlar birbirini paralıyor. Keşke aralarında bu saatler niye bozuk, nasıl tamir ederiz diye düşünen insanlar olsaydı, hiç değilse mesleğimiz adına geleceğe dair bir umudumuz olurdu.

Alemdağ'da Var Bir Yılan

Efendim, nedense ülkemizde düşünür ve yazarlar pek sevilmez, onların topluma zarar verdiği düşünülür ve bazı önlemler alınmak durumunda kalınır. Eserleri yasaklanan veya mahpus damlarına düşen şair ve yazarlarımızın çoğu bilinir ama nedense *ünlü öykücümüz Sait Faik Abasıyanık'ın yaşadıkları pek bilinmez.*

Yazdığı öykülerle hayatımızda iz bırakmış olan Sait Faik'in, II. Dünya Savaşı yılları sırasında asılsız ihbarlarla önu kesilmek istenmiş, “*Çelme*” isimli öyküsü nedeniyle yargılanmış, annesinin duyduğu üzüntüyle uzunca bir süre yazamamıştır. Ancak yazmaktan uzak kalmaya dayanamamış, daha sonra bir roman yazmış, bu defa da yazdığı roman *Bakanlar Kurulu Kararıyla toplatılmış ve ünlü öykücümüz bazı çevreler tarafından hayata küstürülmüştür.*

Yazmaması için uzun süre baskı altında tutulan ve toplum dışına itilen Sait Faik pes etmemiş, hayata veda ettiği yılda son kitabı olan “*Alemdağ'da Var Bir Yılan*”ı yazmış, her şeye rağmen hayata tutunmaya çalışmıştır. *Dostoyevski* bir romanında “*Dünyayı güzellik kurtaracak*” demiş, cümlelerin kalan kısmını ise *Sait Faik*, “*Bir insanı sevmekle başlayacak her şey*” diyerek tamamlamıştır.

Cadı Avı

Son zamanlarda vergiciliğimiz adına yine üzüldüğümüz sahneler yaşanıyor. Bazı yetkililer, ellerinde yanan meşaleler ile sanki cadı avına çıkmış gibi görünüyor. *Vergi incelemesine alınan vatandaşlarımız teşhir ediliyor.*

Hatırlatalım, vergi incelemelerinde gizlilik esastır. Elbette vergi denetimlerinin sonuçlarına yönelik kamuoyu bilgilendirilebilir, ancak kantarın topuzu kaçırılarak, tüm bir sektörü töhmet altında bulunmaktan da kaçınmak gerekir.

Bazı mükellefleri afişe etme çabası, bakanlığın sitesinde yer alan Mükellef Hakları Bildirgesine açık bir aykırılık teşkil etmektedir. Yetkili ve ilgililerin sorumlu davranması gerekir.

Hesap Uzmanları Derneğinden Alacağım Var

Üstat da herhalde sıkıntıda, devamlı eski defterleri karıştırıyor demeyin. Efendim, bu alacak nerden geliyor, izin verin anlatayım. Yazmayı eskiden de sevdiğimden olsa gerek, eskiden derneğimizin yayınlarında aranan kalemlerden birisi olmuştum.

Bana ilk kancayı Pınar Büyükkışık üstadım atmıştı. Vergi Dünyası dergisinde yayımlanan neredeyse mini kitap boyutundaki bir makalemde sonra, bir sabah Atatürk Bulvarındaki daireye geldiğimde, İstanbul'dan üstadımız aradı, Derneğimizin anonim yayını olan "**Denetim**" kitabında yer alan bazı örneklerin değişen mevzuata göre güncellenmesini rica etti, emir büyük yerden gelmişti, elbette severek yerine getirmiştım.

Aradan bir süre daha geçti, o aralar usul hukuku konusunda bir hayli yoğunlaşmıştım, giriş sınavını kazanarak aramıza yeni katılan muavin arkadaşların eğitimine de girmeye başlamıştım. **Derneğimizin en prestijli yayınlarından olan, her yıl revize edilerek yayımlanan "Beyanname Düzenleme Kılavuzu"nu biliyorsunuzdur, anonim bir eserdir. 2001 yılında görev bana düştü, usul kısmını bendeniz revize etmiştim.**

Efendim, sakın ha bu çalışmalar için ücret aldığımızı düşünmeyin, böyle bir beklenti varmış gibi de anlaşılmasın, ayrıca bu eserler anonim, elbette hiçbirimiz ismimizi de koyun diyecek halimiz olmadı, ama **verilen emeğe saygıyı göstermek adına, bizlere birer teşekkür mektubu yazsalar şık olmaz mıydı?**

Aralıklı Oruç İşe Yarıyor

Efendim, **geçtiğimiz hafta eski dostum ve değerli meslektaşım Yılmaz Sezer'i ziyarete gittim,** geçmişten, mesleğimizden ve hayatımızdan konuştuk, çok keyifli bir sohbet oldu.

Konu bir ara fazla kilolara geldi. Efendim, ben yaklaşık 1 yıldır aralıklı oruç tutuyorum, gerçekten işe yarıyor, gün içinde yorgunluk ve mutsuzluk hissetmeden, yavaş da olsa bir hayli kilo verdim, kendisi de deneyeceğini söyledi, bakalım O da kilo verecek mi?